

Szczecin, 9 października 2019 r.

**KOMENDA WOJEWÓDZKA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
W SZCZECINIE**

ul. Firlika 9-14, 71-637 Szczecin

WO.092.12.2019

**Pan
st. bryg. Andrzej Lipiński**

**Komendant Miejski
Państwowej Straży Pożarnej
w Świnoujściu**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) zwanej dalej „ustawą”, zespół kontrolerów z Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie przeprowadził kontrolę doraźną w trybie zwykłym w Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Świnoujściu, przy ul. Barlickiego 18.

Kontrolę przeprowadzili:

- st. bryg. Jacek Rudziński – kierownik zespołu kontrolerów – zastępca Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie działający na podstawie upoważnienia do kontroli nr: WO.092.12.1.2019 z 3 czerwca 2019 r. podpisanego przez Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z up. bryg. Marka Popławskiego,
- bryg. Elżbieta Zielińska – naczelnik Wydziału Kadr Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie działająca na podstawie upoważnienia do kontroli nr: WO.092.12.2.2019 z 3 czerwca 2019 r. podpisanego przez Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z up. bryg. Marka Popławskiego,
- mgr inż. Roksana Piątek – st. specjalista w Wydziale Organizacji i Nadzoru w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie działająca na podstawie upoważnienia do kontroli nr: WO.092.12.3.2019 z 3 czerwca 2019 r. podpisanego przez Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z up. bryg. Marka Popławskiego.

Kontrolę przeprowadzono w terminie: 4 i 5 czerwca 2019 roku.

Przedmiotowy zakres kontroli:

Przedmiot kontroli: Zbadanie przyczyn konfliktu w Komendzie Miejskiej PSP w Świnoujściu.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2018 r. do 4 czerwca 2019 roku.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

I. Podsumowanie i ocena działalności Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Świnoujściu.

Celem zbadania zarzutów wykonano nw. czynności:

1. Odebrano wyjaśnienia od Komendanta Miejskiego PSP w Świnoujściu.
2. Przeprowadzono ankiety wśród strażaków zmiany I, II i III JRG nr 1 i zmiany I, II i III JRG nr 2 oraz strażaków i pracowników systemu codziennego.
3. Sprawdzono książkę podziału bojowego celem porównania harmonogramu dnia na poszczególnych zmianach.
4. Przeanalizowano zasady przyznawania dodatku motywacyjnego i służbowego.
5. Przeanalizowano zasady przyznawania nagród.
6. Przeanalizowano wysokość wygenerowanych nadgodzin na poszczególnych zmianach służbowych w I i II okresie rozliczeniowym 2018 r.

1. Informacje wynikające z wyjaśnień odebranych od Komendanta Miejskiego PSP w Świnoujściu.

Komendant Miejski PSP w Świnoujściu st. bryg. Andrzej Lipiński odniósł się do 7 przedstawionych mu zagadnień.

Odnośnie przyznawania dodatków służbowych Komendant Miejski PSP w Świnoujściu wyjaśnił, że, cyt.: *dodatek służbowy ustalany jest dla każdego strażaka indywidualnie, a nie dla grupy strażaków zajmujących takie same stanowiska (...) wydałem polecenie głównej księgowej dokonania analizy i przygotowania wyliczeń do zmiany stanowiska i regulacji dodatków służbowych. Polecenie nie zostało wykonane, a główna księgowa do dnia 25 kwietnia 2019 r. ponownie przebywa na zwolnieniu lekarskim.*

Komendant obszernie opisał zasady, jakimi kieruje się podczas awansowania funkcjonariuszy na wyższe stopnie i stanowiska służbowe. Poza oczywistymi przesłankami jakimi są: przepisy, możliwości finansowe komendy i zgodność z regulaminem organizacyjnym st. bryg. Andrzej Lipiński tak opisuje ten proces, cyt.: *Podczas oceny strażaka w kontekście awansowania brany jest pod uwagę szereg czynników, w tym kwalifikacje ogólne i zawodowe na planowanym stanowisku. Dokonywana jest ocena spełnienia wymagań formalnych. Nie jest to wystarczające. W trakcie służby dokonywana jest ocena umiejętności zawodowych (profesjonalizm) oraz ich wykorzystywanie. Ma to miejsce podczas szkoleń i kursów kończonych egzaminami, inspekcji gotowości operacyjnej, ćwiczeń ratowniczych, cyklicznych i rocznych sprawdzianów wiedzy oraz analiz działań ratowniczych. Kolejnymi czynnikami branymi pod uwagę są: inicjatywa, planowanie i organizowanie pracy oraz umiejętność pracy w zespole. Niebagatelne znaczenie ma również komunikatywność, zdolność analitycznego myślenia, a także samodzielność, motywacja i kreatywność. Specyfika służby w PSP wymaga od strażaka także dyspozycyjności i zdolność zachowania równowagi w trudnych sytuacjach. Strażak, który nie przestrzega etyki zawodowej, wykazuje się niewystarczającym poziomem kultury osobistej bądź brakiem zdyscyplinowania będzie brany pod uwagę w awansowaniu w dalszej kolejności. Dodatkowym czynnikiem mającym wpływ na awans jest ocena sprawności fizycznej strażaka, którą prowadzi się corocznie.*

Przełożeni wszystkich szczebli mając nadzór nad podwładnymi posiadają wiedzę co do umiejętności, możliwości i predyspozycji swoich podwładnych. Fakt, że strażak spełnia wymagania formalne nie oznacza, że nadaje się do pełnienia służby na przykład w sekcji kontrolno-rozpoznawczej, na stanowisku dowódczym czy stanowisku kierowania. Ważne jest by został spełniony również warunek formalny, czyli złożenie wniosku o awans przez właściwego przełożonego oraz wola i chęć strażaka do przyjęcia nowych obowiązków.

Udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące zasad, jakimi kierował się Komendant Miejski PSP w Świnoujściu wskazując konkretnych funkcjonariuszy do pełnienia służby w sekcji kontrolno – rozpoznawczej st. bryg. Andrzej Lipiński wyjaśnił, cyt.: *W chwili otrzymania informacji o przyznaniu dodatkowego etatu do służby kontrolno-rozpoznawczej, w pierwszym kwartale 2018 r. przeprowadzono rozmowy ze wszystkimi funkcjonariuszami spełniającymi wymagania formalne do zajęcia stanowiska w służbie*

kontrolno-rozpoznawczej. Żaden z funkcjonariuszy spełniających wymagania nie wyraził zainteresowania i zgody na służbę w sekcji kontrolno-rozpoznawczej. Jedyнным funkcjonariuszem, który wyraził chęć służby na tym stanowisku był ..... Nie mógł być jednak skierowany do tej służby ze względu na brak wykształcenia wyższego. .... w maju 2019 r. ukończył studia zaoczne w SGSP, na które został skierowany przez KM w Świnoujściu i które w całości zostały sfinansowane z budżetu komendy miejskiej.

Powstały etat jest do tej pory wypełniany na zasadzie powierzenia obowiązków w sekcji kontrolno-rozpoznawczej funkcjonariuszowi z JRG. Nadmieniam, że wykorzystanie nowo przyznanego etatu jest raportowane do Komendanta Głównego PSP.

Do służby w sekcji kontrolno-rozpoznawczej skierowani zostali:

W okresie 01.05. - 30.09.2018 r. .... (..) Służbę w sekcji kontrolno-rozpoznawczej ..... oceniam wzorowo. .... otrzymał propozycję pozostania na stałe w sekcji kontrolno-rozpoznawczej. Propozycji nie przyjął stwierdzając, że chce w dalszym ciągu pełnić służbę na podziale bojowym. Obecnie ..... jest słuchaczem zaocznych studiów inżynierskich w SGSP z finansowaniem czesnego na poziomie 50% z budżetu KM w Świnoujściu oraz 100% delegacji.

W okresie 01.10.2018 - 31.03.2019 - ..... (..) Wszelkie kursy, szkolenia i szkoły w PSP ..... ukończył z wyróżnieniem zajmując często pierwszą lokatę. Jego komunikatywność i zdolność analitycznego myślenia oraz łatwość przyswajania wiedzy dawały podstawę twierdzić, że bez większych problemów poradzi sobie z realizacją nowych zadań w służbie kontrolno-rozpoznawczej, a Komenda Miejska PSP w Świnoujściu, po kilku miesiącach, zyska kolejnego po ..... funkcjonariusza zdolnego do samodzielnego prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych. Niestety tak się nie stało. .... nieprawidłowo i bez zaangażowania wykonywał swoje obowiązki. Służbę w sekcji kontrolno-rozpoznawczej ..... oceniam negatywnie.

Od dnia 1.04.2019 do chwili obecnej - ..... (..) Dotychczasową służbę ..... w sekcji kontrolno-rozpoznawczej oceniam wzorowo. W dniu 2 kwietnia 2019 r. .... złożył raport o przeniesienie do KM PSP w Szczecinie. Raport został przeze mnie zaopiniowany negatywnie. Proponowałem ..... pozostanie na stałe w służbie kontrolno-rozpoznawczej i wycofanie raportu o przeniesienie, jednak moja propozycja spotkała się z odmową. Zachodniopomorski Komendant Wojewódzki przeniósł ..... do dalszego pełnienia służby w KM PSP w Szczecinie z dniem 1 lipca 2019r.

Wszyscy trzej wyżej wymienieni funkcjonariusze są osobami zdolnymi, komunikatywnymi, z dużym doświadczeniem zawodowym i życiowym. Każdy z nich dzięki swojej pracy i zdolnościom otrzymywał w szkołach oceny bardzo dobre. Po przyswojeniu, pod kierunkiem ..... kierownika sekcji kontrolno-rozpoznawczej, wiedzy niezbędnej do prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych, funkcjonariusze powinni w niedługim czasie samodzielnie prowadzić kontrole w wybranych obiektach. W przypadku ..... założenie to zostało spełnione. Wszyscy trzej funkcjonariusze zdobyli wykształcenie pożarnicze i ukończyli studia wyższe podczas służby w KM PSP w Świnoujściu. Wiązało się to z wydatkowaniem środków budżetowych oraz wypracowywaniem nadgodzin przez innych funkcjonariuszy. Powierając funkcjonariuszom obowiązki w sekcji kontrolno-rozpoznawczej korzystam z prawa przysługującego komendantowi miejskiemu. Tak samo jest w przypadku funkcjonariuszy kierowanych czasowo do służby na SK KM. Wszyscy trzej wymienieni funkcjonariusze na przestrzeni lat pełnili również służbę na SK KM.

Kolejną osobą, która ma zostać skierowana do sekcji kontrolno-rozpoznawczej jest ..... Po rozmowie w dniu 10 maja 2019 r., w której oznajmiłem ....., że planuję skierować go do służby w sekcji kontrolno-rozpoznawczej, w dniu 20 maja 2019 r. .... złożył raport o przeniesienie do KP PSP w Gryfinie. Raport został przeze mnie zaopiniowany negatywnie.

Wątpliwości zespołu kontrolerów budzi fakt zaniechania przeniesienia ..... do pełnienia służby w sekcji kontrolno-rozpoznawczej z chwilą utworzenia tego stanowiska, skoro jako jedyny w KM PSP w Świnoujściu wyraził taką gotowość. Tym bardziej, że był on w trakcie studiów. Zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 października 2005 r. w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzanych przez Państwową Straż Pożarną (Dz. U. Nr 225, poz.1934) *Do przeprowadzania czynności można upoważnić strażaka Państwowej Straży Pożarnej, który ma co najmniej sześciomiesięczny okres służby stałej, niezbędną wiedzę do przeprowadzania czynności oraz: (...) stopień aspirancki bez wyższego wykształcenia.*

Nawet biorąc pod uwagę, że przywołany wyżej przepis upoważnia aspiranta do przeprowadzania czynności wyłącznie pod kierownictwem strażaka Państwowej Straży Pożarnej, który posiada wyższe wykształcenie (§ 11 ust. 2) należało rozważyć kandydaturę ..... na to stanowisko biorąc pod uwagę częste rotacje oraz wyraźną niechęć pozostałych funkcjonariuszy do pełnienia służby w sekcji kontrolno – rozpoznawczej.

2. Ankiety przeprowadzone wśród załogi Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Świnoujściu.

2.1. Analiza ankiet.

Ankieta przeprowadzona wśród funkcjonariuszy pełniących służbę w Jednostce Ratowniczo – Gaśniczej wykazała, że atmosfera pracy w Komendzie Miejskiej PSP nie jest dobra. Tak odpowiedziało 28 spośród 44 ankietowanych strażaków, co stanowi 63% strażaków pełniących służbę w obu jednostkach na trzech kolejnych zmianach. Jako źródło złej atmosfery strażacy wskazywali: faworyzowanie jednej ze zmian i podejście Komendanta Miejskiego PSP do strażaków. Na pytanie czy występują przypadki, w których przełożeni zachowują się wobec podwładnych w sposób nieodpowiedni polegający na nadużywaniu władzy – 13 osób odpowiedziało – tak (29%), poniżaniu – 9 osób odpowiedziało – tak (20%), *nakłanianiu do informowania o postępowaniu współpracowników* – 13 osób odpowiedziało – tak (29%), *negatywnym nastawianiu do współpracowników* – 14 osób odpowiedziało – tak (31%). Strażacy w większości zadeklarowali, że mają realną możliwość dotarcia do kierownictwa komendy.

Wśród ogólnych uwag funkcjonariuszy JRG powtarzało się stwierdzenie: *tolerowanie przez KM PSP zachowań d-cy JRG nr 2 w stosunku do osób podległych.* Jednak nie udało się dokładnie zdiagnozować tego problemu, gdyż funkcjonariusze, którzy zostali poproszeni o podanie przykładów nadużywania władzy, czy też poniżania ich przez przełożonych zdobywają się tylko na napisanie, cyt.: *brak szacunku, zastraszanie, mieszanie z błotem*, które to stwierdzenia wymagają doprecyzowania i podania przykładów. Brakuje konkretnych przykładów, a co za tym idzie dowodów na to, że takie zachowania rzeczywiście miały miejsce w Jednostce Ratowniczo – Gaśniczej nr 2 przy Komendzie Miejskiej PSP w Świnoujściu.

W związku w powyższym nasuwa się wniosek, że dowódca jest osobą nieakceptowaną w tej jednostce. JRG nr 2 w Świnoujściu to jednostka, która przez wiele lat była posterunkiem oddalonym od siedziby Komendy Miejskiej PSP w Świnoujściu, a dotarcie do niej wymagało przeprawy promowej. Z informacji uzyskanych od strażaków wynika, że codzienny nadzór nie był sprawowany. Jednostka Ratowniczo – Gaśnicza nr 2 KM PSP w Świnoujściu (dawny posterunek Warszów) to jednostka, w której przez lata bezpośredni nadzór pełnił z-ca dowódcy, który dojeżdżał z JRG nr 1, to jednostka która znajdowała się po drugiej stronie przeprawy promowej. W tej sytuacji pojawienie się nie tylko dowódcy, ale również Komendanta Miejskiego PSP na terenie, gdzie do tej pory przebywali sami strażacy spowodowała wyraźną zmianę porządku służby i bezpośredni nadzór nad realizacją zadań, z czym trudno było im się pogodzić. Co prawda, w trakcie kontroli funkcjonariusze JRG nr 2 twierdzili, że przez lata, pomimo braku nadzoru wszystko było dobrze, a sytuacja zmieniła się z chwilą przeniesienia Komendy Miejskiej PSP do nowej siedziby i utworzenia w miejsce dawnego posterunku jednostki

ratowniczo-gaśniczej. Biorąc pod uwagę powyższe oraz to, że stanowisko dowódcy jest zaliczane do stanowisk systemu 8 godzinnego nasuwa się stwierdzenie, że strażacy pełniący służbę na dawnym posterunku Warszów posiadali dużą swobodę pracy, dysponowania czasem oraz infrastrukturą jednostki.

Analiza danych SWD wykazała, że w I półroczu 2018 r. strażacy JRG nr 1 wyjeżdżali do zdarzeń 348 razy, natomiast w II półroczu – 431 razy. Strażacy JRG nr 2 wyjeżdżali do zdarzeń 167 razy w I półroczu 2018 r., natomiast w II półroczu – 216 razy. Oznacza to, że strażacy Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej nr 1 wyjeżdżają do zdarzeń dwa razy częściej niż strażacy Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej nr 2.

W Komendzie Miejskiej PSP w Świnoujściu zauważono dwie krążące wśród strażaków, często powtarzane w ankiecie kwestie, cyt.: *na jednej zmianie dowodzą ludzie komendanta, którzy notorycznie są wynagradzani finansowo oraz jedna zmiana jest faworyzowana.*

Kwestia wynagradzania jest łatwa do zbadania, gdyż są to sprawy, które muszą być bardzo dokładnie udokumentowane. Temu zagadnieniu został poświęcony pkt 5 projektu wystąpienia pokontrolnego. Jednak nawiązując do omawianej kwestii, to z całą pewnością można stwierdzić, że zarzut *notorycznego wynagradzania ludzi komendanta* nie znalazł potwierdzenia w analizowanych dokumentach.

Kwestia faworyzowania jednej ze zmian wymagała dokładnego prześledzenia wszystkich ankiet, gdyż to tam kontrolujący spodziewali się znaleźć wskazówki, na czym konkretnie to faworyzowanie miałyby polegać, tym bardziej, że w instrukcji do wypełniania ankiety, ankietowani zostali poproszeni o podawanie jak największej liczby przykładów. Niestety jeśli chodzi o zagadnienie faworyzowania, to wśród udzielonych w ankietach odpowiedziach nie można się doszukać wskazówek. Cytowane wyżej zdanie jest zatem powtarzane, tak długo, że zostało uznane za prawdziwe i nikt się nie zastanawia jakie są podstawy, ku takim osądom. Wśród kilkudziesięciu ankietowanych nie znalazła się ani jedna osoba, która zdefiniowałaby to pojęcie lub podjęłaby próbę wyjaśnienia zagadnienia *faworyzowania jednej ze zmian*. Pojawiające się natomiast luźne uwagi trudno jest odnieść do szerszej całości i wydobyć z tego sens.

Funkcjonariusze i pracownicy systemu codziennego (6 ankietowanych) w większości uważają, że atmosfera służby i pracy w Komendzie Miejskiej PSP w Świnoujściu jest dobra. 4 osoby odpowiedziały tak (66%) na pytanie o atmosferę służby i pracy. Dwie osoby odpowiedziały nie, jako źródło podając: *zarządzanie zasobami ludzkimi i tolerowanie przez komendanta zachowań dowódcy JRG nr 2.*

Dwie osoby odpowiedziały TAK na pytanie: *czy występują przypadki, w których przełożeni zachowują się wobec podwładnych w sposób nieodpowiedni polegający na nadużywaniu władzy i negatywnym nastawianiu do współpracowników.* Jako przykład takich zachowań podano, cyt.: *utworzenie ZZ w tajemnicy, osoby należące tam negatywnie się zachowują.* Inna osoba napisała: *Relacja gł. księgową – komendant.*

2.2. Konflikt pomiędzy Komendantem Miejskim PSP w Świnoujściu, a ..... – Główną Księgową.

Jako jeden z elementów, które negatywnie oddziałują na atmosferę pracy na zmianie lub w całej jednostce strażacy Komendy Miejskiej PSP w Świnoujściu wskazali widoczny konflikt pomiędzy Główną Księgową, a Komendantem Miejskim PSP. Strażacy wskazywali, m.in. cyt.: *księgową destabilizuje pracę jednostki poprzez ciągłe zwolnienia lekarskie oraz relacje księgowej i komendanta wpłynęły bardzo mocno na relacje pozostałych pracowników.*

Wiedza strażaków o konflikcie pani ..... z przełożonym jest powszechna w całej jednostce, jednak załoga nie zna szczegółów tego konfliktu, a jego podłoże może być dość skomplikowane. Stąd strażacy piszący, cyt.: *Panią ..... księgową, która za każdym razem jak ją widziałem płakała, że już nie daje rady.*

Weryfikacja dokumentów księgowych wykazała liczne nieprawidłowości. Komendant Miejski PSP zwrócił się do pani ..... o wyjaśnienie

zaistniałych błędów i nieprawidłowości. Odpowiedź księgowej była lakoniczna. Winę za błędy pani ..... przypisuje swojemu przepracowaniu i nadmiarowi obowiązków służbowych. Pani ..... oceniła swoje błędy jako uchybienia, które można było naprawić w późniejszym terminie. Jednak pani ..... od kilku miesięcy przebywa na zwolnieniu lekarskim. Jej nieobecność wykluczyła możliwość dokonania przez nią jakichkolwiek poprawek w bieżącej księgowości.

W ocenie zespołu kontrolerów zadziwiające jest, że osoba o kwalifikacjach głównej księgowej bagatelizuje popełnione przez siebie błędy, doszukując się winy za ich wystąpienie w przełożonych oraz pisząc, cyt.: *nie myli się ten co nic nie robi*.

Zespół kontrolerów po konsultacji z Wydziałem Finansów Komendy Wojewódzkiej PSP w Szczecinie ocenił, że błędy popełnione przez ..... są tak znaczące, iż jest to niedopuszczalne.

Ponadto Komendant Miejski PSP w Świnoujściu podkreśla, że odczuwalne przez strażaków braki i niedobory rzeczowe wynikają z konieczności pokrycia dodatkowych kosztów prowadzenia księgowości przez osoby zatrudnione na podstawie umowy zlecenia. Koszty z tym związane są znaczące w budżecie komendy. Jest to problem często poruszany przez strażaków w ankiecie.

2.3. Zmiany osobowe na zmianach służbowych.

Na pytanie czy występują przypadki, w których przełożeni zachowują się wobec podwładnych w sposób nieodpowiedni uzyskano informacje, że strażakom nie podobają się, cyt: *zmiany na zmianach, ale tylko dwie zmiany, jedna zmiana jest tylko kosmetycznie zmieniana*.

Strażacy JRG nr 2 zarzucają Komendantowi Miejskiemu PSP wprowadzanie zmian osobowych na ich zmianach służbowych. Analiza rotacji strażaków na poszczególnych zmianach służbowych w JRG nr 2 na przestrzeni lat 2017 (dane na grudzień 2017 i 2018 r.) do maja 2019 r. wskazują, że rzeczywiście zmiany osobowe pomiędzy zmianą I i II dotyczyły znacznie większej liczby osób niż miało to miejsce na zmianie III - rozszady osobowe dotknęły tą zmianę w mniejszym stopniu. Dopiero pomiędzy grudniem 2018, a majem 2019 r., różnice te wyrównały się. Strażaków zamienia się pomiędzy zmianami ze względu na równomierne rozłożenie kwalifikacji i umiejętności dowódców, ratowników i kierowców oraz uprawnienia do obsługi pojazdów i sprzętu specjalistycznego. Ponadto wpływ na rotacje na zmianach mają wypracowane nadgodziny, opinia bezpośredniego przełożonego oraz właściwe relacje strażaków. W przypadku KM PSP w Świnoujściu pod uwagę wzięto również to, że rejony działania poszczególnych JRG różnią się od siebie specyfiką oraz są położone po obu stronach cieśniny Świna. Wiąże się to z tym, że poszczególne jednostki różnią się od siebie posiadanym sprzętem, którego znajomość jest bardzo istotna dla strażaków pełniących służbę w tych jednostkach. Strażacy mają też możliwość zapoznania się ze sposobem innego stylu zarządzania oraz zweryfikowania intensywności obłożenia pracą na innych zmianach. Ze względu na Terminal LNG i w przypadku wystąpienia zdarzenia na jego terenie wymagana jest zawsze współpraca i działanie ratowników z obu JRG KM PSP w Świnoujściu, którzy powinni w tej sytuacji dobrze się znać i potrafić ze sobą współpracować. Ponadto nie bez znaczenia jest fakt, że JRG 1 generuje średnio dwa razy więcej wyjazdów niż JGR 2, co zostało szczegółowo opisane w punkcie 2.1.

Rotacje strażaków na zmianach w toku pełnienia służby są potrzebne, tym bardziej, że w KM PSP w Świnoujściu daje się wyczuć wyraźną niechęć pomiędzy poszczególnymi zmianami. Znajomość pomiędzy strażakami, którzy wcześniej ze sobą pracowali pozwoli rozluźnić atmosferę i stworzyć warunki, w których strażacy znają się dobrze nie tylko na swojej zmianie, ale również ze strażakami z innych zmian, co pozwoli im utożsamić się jako zespół w całej JRG, a nie tylko ze swoją zmianą.

3. Książka podziału bojowego.

Dokonano sprawdzenia książki podziału bojowego, celem porównania harmonogramu dnia na poszczególnych zmianach w obu JRG. Weryfikacji poddano

rozkazyienne: od numeru 121/2019 – 1 maja 2019 r. – I zmiana do 151/2019 – 31 maja 2019 r. – II zmiana. Analiza nie wykazała znacznych różnic w rozkładzie dnia, odbytych ćwiczeniach, zajęciach sportowych, szkoleniach i pracach gospodarczych odbywanych przez strażaków na poszczególnych zmianach.

4. Zasady przyznawania dodatku motywacyjnego i służbowego.

4.1. Dodatek motywacyjny.

Zgodnie z § 6 ust.1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. 2018 r., poz. 313 ze zm.) strażakowi może być przyznany na czas określony, ustalany kwotowo, dodatek motywacyjny w wysokości do 30% najniższego uposażenia, które obejmuje stawkę przewidzianą dla najniższej grupy uposażenia zasadniczego i dodatek za stopień strażaka. Od 1 stycznia 2018 r. maksymalna kwota dodatku motywacyjnego wynosiła 756,60 zł., a od 1 maja 2018 r. 816,60 zł.

Dodatek motywacyjny może być przyznany za:

- 1) wykonywanie zadań służbowych wykraczających poza zakres obowiązków na zajmowanym stanowisku;
- 2) szczególną dbałość o powierzone mienie;
- 3) posiadanie wykształcenia ogólnego lub specjalistycznego, kwalifikacji pożarniczych lub przeszkolenia specjalistycznego wykraczającego poza wymagania określone w odrębnych przepisach dla zajmowanego stanowiska służbowego w jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której strażak pełni służbę, szczególnie jeśli to wykształcenie, kwalifikacje lub przeszkolenie przyczyniają się do skutecznego wykonywania obowiązków służbowych;
- 4) wykonywanie zadań ratowniczych oraz pomocy humanitarnej poza granicą państwa;
- 5) wykonywanie czynności kontrolnych w podległych, podporządkowanych i nadzorowanych jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej;
- 6) szkolenie i opiekę nad psem wykorzystywanym w grupach specjalistycznych;
- 7) udział w akcjach ratowniczych o dużym obciążeniu psychofizycznym;
- 8) prowadzenie szkoleń specjalistycznych dla strażaków PSP;
- 9) prowadzenie szkoleń dla strażaków Ochotniczej Straży Pożarnej.

Uzgodnione z działającymi w jednostce związkami zawodowymi „Zasady przyznawania nagród pieniężnych i zapomóg w Komendzie Miejskiej PSP w Świnoujściu w roku 2018” oraz „Zasady przyznawania nagród pieniężnych i zapomóg w Komendzie Miejskiej PSP w Świnoujściu w roku 2019” w § 2 zawierały ustalenia dotyczące zasad rozdziału i wysokości dodatku motywacyjnego.

Zgodnie z zawartymi ustaleniami:

- a) *dodatek motywacyjny przyznaje strażakowi i określa jego wysokość Komendant Miejski na wniosek kierownika komórki organizacyjnej Komendy po zasięgnięciu opinii bezpośredniego przełożonego i musi zawierać szczegółowe uzasadnienie zgodne z obowiązującymi regulacjami prawnymi w tym zakresie. Dodatek motywacyjny przyznawany jest na czas określony.*
- b) *Komendant Miejski może również przydzielić dodatek z własnej inicjatywy.*
- c) *Maksymalny dodatek motywacyjny wynosi 756,00 zł w 2018 r. i 816,00 zł w 2019 r.*
- d) *uzgodniona kwota na dodatki motywacyjne w roku 2018 wynosi 20.000,00 zł. a w 2019 r. 30.000,00 zł.*
- e) *Kwota na dodatki motywacyjne może być zwiększona po wcześniejszym uzgodnieniu.*

W 2018 roku dodatek motywacyjny przyznawano 14 strażakom. Ustalone kwoty nie przekraczały maksymalnych wysokości, tj. 756,00 zł w 2018 r. i 816,00 zł w 2019 r.

Szczegółowej analizie poddano 7 wybranych losowo decyzji w odniesieniu do: ..... Nieprawidłowości nie stwierdzono, tj. decyzje przyznające dodatek motywacyjny sporządzono prawidłowo, zawierały one prawidłową podstawę prawną jak

również uzasadnienie przyznania dodatku motywacyjnego. Dodatki motywacyjne Komendant Miejski PSP w Świnoujściu przyznawał na wniosek dowódcy JRG lub bezpośredniego przełożonego strażaka. Wszystkie decyzje zawierały pouczenie o możliwości odwołania się do wyższego przełożonego.

Na 14 wydanych decyzji:

- 1 odnosiła się do pracownika systemu codziennego komendy,
- 2 do zastępcy dowódcy JRG 1,
- 3 do strażaków z JRG 1- zmiana 1,
- 4 do strażaków z JRG 2 - zmiana 1,
- 3 do strażaków z JRG 2 - zmiana 2,
- 1 do strażaka z JRG 2 - zmiana 3.

We wszystkich wydanych decyzjach podano kwotę dodatku motywacyjnego, podstawę prawną oraz wskazano konkretne zadania, za które dodatek przyznano.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji tego zagadnienia.

4.2. Dodatek służbowy.

Zgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. 2018, poz. 313 ze zm.) strażakowi przyznaje się, ustalany kwotowo, dodatek służbowy w wysokości do 50% otrzymywanego uposażenia zasadniczego i dodatku za stopień. Warunkami przyznawania i okolicznościami uwzględnianymi przy ustalaniu i zmianie wysokości dodatku służbowego są:

- 1) dyspozycyjność związana z zajmowanym stanowiskiem i odpowiedzialność za podejmowane decyzje służbowe oraz stopień zdyscyplinowania przy realizacji zadań służbowych;
- 2) udział w ćwiczeniach i zgrupowaniach;
- 3) udział w akcjach ratowniczych poza terenem działania jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której strażak pełni służbę;
- 4) sprawność fizyczna, potwierdzona wynikami sprawdzianów;
- 5) inne szczególnie uzasadnione przypadki, uzasadniające przyznanie dodatku służbowego.

W roku 2019 dodatek służbowy zmieniono jednemu strażakowi, ..., który przechodził na zaopatrzenie emerytalne.

Analiza wysokości dodatku służbowego na podobnych stanowiskach na poszczególnych zmianach służbowych w kilku przypadkach wykazała rozbieżności, a mianowicie:

1) Dowódca zastępu (8 stanowisk):

- min. dodatek służbowy wynosi 582 zł (JRG 2 zm. II), max. 796 zł (JRG 2 zm. II),
- rozpiętość pomiędzy min., a max. wynosi 214 zł.

Z wyjaśnień Komendanta Miejskiego wynika, że przyczyną niskiego dodatku jest słaba ocena z testu sprawności fizycznej, gdzie sprawność na tym stanowisku ma istotne znaczenie podczas prowadzonych działań. W pozostałych 7 przypadkach dodatek służbowy mieści się w przedziale 700 zł - 796 zł.

2) Operator sprzętu specjalnego (5 stanowisk):

- min. dodatek służbowy wynosi 582 zł (JRG1 zm. II), max. 745 zł (JRG1 zm.I),
- rozpiętość pomiędzy min., a max. wynosi 163 zł.

Strażak z najniższą stawką dodatku służbowego przewidziany jest do regulacji.

W pozostałych 4 przypadkach dodatek służbowy mieści się w przedziale 657 - 745 zł.

3) Ratownik kierowca (8 stanowisk):

- min. dodatek służbowy wynosi 302 zł (JRG2 zm. III), max. 670 zł (JRG1 zm. II),
- rozpiętość pomiędzy min., a max. wynosi 368 zł.

Trzy najwyższe dodatki służbowe (522 zł, 532 zł i 670 zł) ustalone zostały przez poprzedniego komendanta miejskiego. Dodatki przyznawane przez obecnego

komendanta mieszczą się w przedziale 302 – 355 zł, a w jednym przypadku odnoszącym się do strażaka, który realizuje dodatkowo zadania koordynatora medycznego 522 zł.

4) Starszy ratownik (10 stanowisk):

- min. dodatek służbowy wynosi 200 zł (JRG1 zm. I i II, JRG 2 zm. III), max. 602-606 zł otrzymuje 4 strażaków (JRG 1 zm. II i III, JRG 2 zm. I i II),
- rozpiętość pomiędzy min., a max. wynosi 406 zł.

Najniższe dodatki otrzymują 4 strażacy – absolwenci SA PSP mający po 2 lata służby (bez służby kandydackiej). Dwie osoby otrzymują dodatki w wysokości 415 zł i 482 zł. Z wyjaśnień złożonych przez komendanta wynika, że w pierwszym przypadku jest to spowodowane tym, iż strażak ten został ukarany przez Komisję Dyscyplinarną w 2014 r., w związku z czym jego dodatek pozostawał na niezmiennym poziomie. Aktualnie wobec niego nie ma zastrzeżeń i dodatek jest przewidziany do regulacji. Dodatek drugiego strażaka również jest przewidziany do regulacji.

5) Młodszy ratownik (4 stanowiska):

- min. dodatek służbowy wynosi 132 zł (JRG 2 zm. II), max. 202 zł (JRG 1 zm. II),
- rozpiętość pomiędzy min., a max. wynosi 70 zł.

6) Zastępca dowódcy JRG (2 stanowiska):

- min. dodatek służbowy wynosi 1300 zł (JRG 2), max. 1500 zł (JRG 1),
- rozpiętość pomiędzy min., a max. wynosi 200 zł.

Wyższy dodatek z-cy d-cy JRG 1 wynika z faktu realizowania przez niego dodatkowych zadań z zakresu BHP.

7) Dyżurny stanowiska kierowania (4 stanowiska):

- min. dodatek służbowy wynosi 675 zł, max. 817 zł ,
- rozpiętość pomiędzy min., a max. wynosi 142 zł.

Najwyższy dodatek służbowy otrzymuje strażak, który dodatkowo prowadzi archiwum. Drugi co do wysokości dodatek służbowy otrzymuje strażak, który zajmuje stanowisko dowódcy zastępu, ale od 1 kwietnia 2019 r. powierzone zostały mu zadania na stanowisku dyżurny stanowiska kierowania (art. 37a ustawy o PSP).

Komendant Miejski PSP w Świnoujściu złożył wyjaśnienie odnośnie regulacji dodatków służbowych, cyt.: *W dniu 08 kwietnia 2019 r, po powrocie z długotrwałego zwolnienia lekarskiego głównej księgowej, na którym przebywała od 18 października 2018 r. w obecności zastępcy komendanta miejskiego ....., wydałem polecenie głównej księgowej dokonania analizy i przygotowania wyliczeń do zmiany stanowisk i regulacji dodatków służbowych. Polecenie nie zostało wykonane, a główna księgowa od dnia 25 kwietnia 2019 r. ponownie przebywa na zwolnieniu lekarskim. Regulacja dodatków służbowych planowana jest po zakończeniu pierwszego półrocza, po sporządzeniu analizy finansowej środków na uposażenia w odniesieniu do ruchów kadrowych i dotychczasowego wykorzystania środków.*

5. Wysokość nagród uznaniowych i zasady ich przyznawania.

W komendzie Miejskiej PSP w Świnoujściu nagrody pieniężne przyznawane są zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz po uprzednim uzgodnieniu ze związkami zawodowymi działającymi w jednostce zasad przyznawania nagród pieniężnych i zapomóg w 2018 r. Zgodnie z zawartymi zasadami (§ 2. 2):

- a) nagrody mogą być przyznawane w formie nagród okresowych (np. z okazji Dnia Strażaka) lub w formie nagród indywidualnych, a ostateczną jej wysokość ustala Komendant Miejski,
- b) z ogólnej puli środków przeznaczonych na wypłatę nagród wydzielono 10 % do dyspozycji Komendanta Miejskiego,
- c) pozostała kwota z funduszu rozdzielana jest procentowo zgodnie z wartością udziału sumy składników uposażenia funkcjonariuszy w ogólnym funduszu płac na grupy:
  - jednostki ratowniczo – gaśnicze,
  - komenda miejska + stanowisko kierowania.

- d) prawa do nagrody nie mają strażacy ukarani prawomocną karą dyscyplinarną, jeżeli od dnia ukarania, nie minął co najmniej jeden rok, przy czym nie dotyczy to strażaka, który realizował zadania w szczególnie trudnych warunkach, wymagających znacznego nakładu pracy podczas działań ratowniczo-gaśniczych oraz dokonał czynu świadczącego o wyjątkowej odwadze lub męstwie przy ratowaniu życia lub mienia obywateli,
- e) nagrody uznaniowe z okazji Dnia Strażaka otrzymują wszyscy strażacy zatrudnieni na dzień 1 kwietnia 2018 r. w Komendzie, za wyjątkiem komendanta miejskiego i jego zastępcy oraz strażaków ukaranych prawomocną karą dyscyplinarną, jeżeli od dnia ukarania, nie minął co najmniej jeden rok, przy czym nie dotyczy to strażaków, którzy realizowali zadania w szczególnie trudnych warunkach, wymagających znacznego nakładu pracy podczas działań ratowniczo-gaśniczych oraz dokonali czynu świadczącego o wyjątkowej odwadze lub męstwie przy ratowaniu życia lub mienia obywateli,
- f) wysokość nagrody z okazji Dnia Strażaka 2018 ustalono na 300,00 zł brutto.

Z okazji Dnia Strażaka nagrody nie otrzymało 3 strażaków z powodu ukarania karą upomnienia. Pozostali otrzymali nagrodę w wysokości 300 zł – tj. zgodnie z zasadami zawartymi ze związkami zawodowymi.

Zasady rozdziału nagród uznaniowych na koniec roku, uzgadniane są w terminie późniejszym. Zgodnie z uzgodnieniami zawartymi 13 grudnia 2018 r. na nagrody uznaniowe przeznaczają się środki finansowe pozostałe w roku 2018 w paragrafach 4050, 4060, 4070. Z ogólnej kwoty na nagrody wydziela się 10% do wyłącznej dyspozycji komendanta miejskiego.

Nagrody otrzymują funkcjonariusze Komendy Miejskiej PSP w Świnoujściu z pominięciem komendanta i zastępcy komendanta. Minimalna kwota nagrody wynosi 75%, a max 125% średniej przypadającej na etat.

Zgodnie z przyjętymi ze związkami zawodowymi uzgodnieniami, nagrody w grudniu 2018 r. w podziale na JRG oraz SKKM + CRCS (codzienny rozkład czasu służby) przedstawiają poniższe tabele.

Nagrody w JRG - grudzień 2018 r.

Kwota wydatkowana na nagrody	liczba osób nagrodzonych			wysokość nagrody zgodnie z porozumieniem zawartym ze związkami zawodowymi		
	Razem	JRG 1	JRG 2	średnio na etat	min. nagroda (75% średniej)	max. nagroda (125% średniej)
35 025,05	59	28	31	593,64	445,23	742,06

Nagrody SKKM+CRCS - grudzień 2018 r.

Kwota wydatkowana na nagrody	liczba osób nagrodzonych			wysokość nagrody zgodnie z porozumieniem zawartym ze związkami zawodowymi		
	Razem	SKKM	CRCS	średnio na etat	min nagroda (75% średniej)	max nagroda (125% średniej)
8 530,00	12	5	7	710,83	533,13	888,54

Analiza nagród przyznanych w grudniu 2018 r. wykazała, że ich wysokość mieściła się w przedziale uzgodnionym ze związkami zawodowymi poza jednym przypadkiem gdzie nagroda była niższa o 88,13 zł od kwoty minimalnej – dotyczyło to osoby pełniące służbę w codziennym rozkładzie czasu służby, której w 2018 r. wymierzona została kara upomnienia nałożona przez Komendanta Miejskiego PSP w Świnoujściu. W 2018 r. Komendant Miejski przyznał ogółem 69 tzw. nagród „indywidualnych”. Zestawienie

nagród „indywidualnych” przedstawia poniższa tabela.

Nagrody tzw. "indywidualne" 2018 r.

komórka	kwota wydatkowana na nagrody	liczba nagrodzonych	średnio na strażaka	komórka	kwota wydatkowana na nagrody	liczba nagrodzonych	średnio na strażaka
JRG 1 zm. I	10 150	12	845,83	JRG 2 zm. I	4900	6	816,67
JRG 1 zm. II	5 650	8	706,25	JRG 2 zm. II	11 300	13	869,23
JRG 1 zm. III	6 450	7	921,43	JRG 2 zm. III	8 200	9	911,11
JRG 1 RAZEM	22 250	27	824,07	JRG 2 RAZEM	24 400	28	871,43
KM PSP	10 700	9	1 188,89				
SK KM PSP	4 600	5	920,00				

Przyznając nagrody „indywidualne” komendant działał w ramach uzgodnień zawartych ze związkami zawodowymi.

W 2019 r. z okazji Dnia Strażaka na ogólną liczbę zatrudnionych 72 strażaków (bez komendanta i z-cy komendanta miejskiego) nagrodę w wysokości 300 zł otrzymało 63 strażaków. Wysokość nagrody jak i powód wykluczenia nie narusza uzgodnień zawartych ze związkami zawodowymi.

W 2019 r. do dnia kontroli Komendant Miejski PSP przyznał ogółem 28 tzw. nagród „indywidualnych”, Zestawienie nagród „indywidualnych” przedstawia poniższa tabela.

Nagrody tzw. "indywidualne" 2019 r.

komórka	kwota wydatkowana na nagrody	liczba nagrodzonych	średnio na strażaka	komórka	kwota wydatkowana na nagrody	liczba nagrodzonych	średnio na strażaka
JRG 1 zm. I	6 000	5	1 200,00	JRG 2 zm. I	4 000	3	1 333,33
JRG 1 zm. II	1 000	1	1 000,00	JRG 2 zm. II	3 000	3	1 000,00
JRG 1 zm. III	3 500	3	1 166,67	JRG 2 zm. III	3 500	3	1 166,67
JRG 1 RAZEM	10 500	9	1 166,67	JRG 2 RAZEM	10 500	9	1 166,67
KM PSP	8 000	7	1 142,86				
SK KM PSP	3 300	3	1 100,00				

Przyznając nagrody „indywidualne” komendant działał w ramach uzgodnień zawartych ze związkami zawodowymi.

6. Nadgodziny.

Zestawienie nadgodzin w 2018 r. przedstawiają poniższe tabele.

Z wyjaśnień dowódcy JRG1 wynika, że:

- najmniejszą liczbę nadgodzin wypracowali strażacy, którzy przebywali na urloпах, zwolnieniach lekarskich, uczęszczali do SA PSP, podjęli służbę w trakcie okresu rozliczeniowego lub przeniesieni zostali do pełnienia służby w codziennym systemie;
- największą liczbę nadgodzin wypracowali strażacy, którzy uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Wojewódzki Ośrodek Szkolenia w Bornem

Sulinowie, przygotowywali się do Wojewódzkich Zawodów w Sporcie Pożarniczym i uczestniczyli w nich, oraz pełnili dodatkowe służby z powodu zwiększenia stanów osobowych zmiany w związku z ostrzeżeniami trzeciego stopnia IMiGW.

Z wyjaśnień dowódcy JRG2 wynika, że:

- a) najmniejszą liczbę nadgodzin wypracowali strażacy, którzy przebywali na urloпах, zwolnieniach lekarskich, lub służbę na JRG 2 pełnili tylko przez część okresu rozliczeniowego,
- b) największą liczbę nadgodzin wypracowali strażacy, którzy wykazywali dużą dyspozycyjność do podejmowania zadań służbowych w czasie wolnym (.....), realizowaniem Rozkazów Komendanta Wojewódzkiego PSP odnośnie cyklu operacji pod kryptonimem „Rozładunek”, które narzucone były harmonogramem dostaw gazu do Terminalu LNG w Świnoujściu.

Średnia liczba nadgodzin wypracowanych w 2018 r. w JRG 1 była większa niż w JRG 2 o 56 godzin.

Zestawienie nadgodzin w I półroczu 2018 r.

JRG 1	1.01 – 30.06.2018				
	osób	łącznie NG	średnio na strażaka	min.	max.
zm. 1	12	1927	160,58	136	215
zm. 2	11	1889	171,73	110	218
zm. 3	10	1793	179,30	135	216
RAZEM	33	5609	169,97		

JRG 2	1.01 – 30.06.2018				
	osób	łącznie NG	średnio na strażaka	min.	max.
zm. 1	11	1445	131,36	51	180
zm. 2	11	1387	126,09	98	146
zm. 3	10	1209	120,90	82	159
RAZEM	32	4041	126,28		

Zestawienie nadgodzin w II półroczu 2018 r.

JRG 1	1.07 – 31.12.2018				
	osób	łącznie NG	średnio na strażaka	min.	max.
zm. 1	12	2254	187,83	104	229
zm. 2	12	2386	198,83	120	230
zm. 3	10	2121	212,10	129	239
RAZEM	34	6761	198,85		

JRG 2	1.07 – 31.12.2018				
	osób	łącznie NG	średnio na strażaka	min.	max.
zm. 1	11	2039	185,36	116	215
zm. 2	10	1841	184,10	184	213
zm. 3	10	1945	194,50	152	224
RAZEM	31	5825	187,90		

Zestawienie nadgodzin z podziałem na JRG 1 i JRG 2.

JRG nr 1

Rok 2018	osób	łącznie NG	średnio na strażaka
zm. 1	12	4 181,00	348,42
zm. 2	11,5	4 275,00	371,74
zm. 3	10	3 914,00	391,40
RAZEM	33,5	12 370,00	369,25

JRG nr 2

Rok 2018	osób	łącznie NG	średnio na strażaka
zm. 1	11	3 484,00	316,73
zm. 2	10,5	3 228,00	307,43
zm. 3	10	3 154,00	315,40
RAZEM	31,5	9 866,00	313,21

II. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Działalność Komendanta Miejskiego PSP w Świnoujściu w zakresie objętym kontrolą ocenia się pozytywnie z uchybieniami.

W wyniku kontroli przeprowadzonej w Komendzie Miejskiej PSP w Świnoujściu nie potwierdziły się zarzuty formułowane przez funkcjonariuszy pełniących służbę w tej jednostce. Wśród strażaków widać wyraźny brak realnej oceny swojej pracy, brakuje im motywacji, daje się zauważyć niechęć do dowódców i do podporządkowania się wydawanym poleceniom, cyt.: *Zmiany próbują się dogadywać między sobą żeby sobie pomagali. Te różne zabiegi ze strony dowódczej są przeprowadzane abyśmy zmianami byli ze sobą skłóceni; Od pewnego czasu da się zauważyć konflikt 2 osób z komendantem. Osoby te wciągają do konfliktu słabsze jednostki i wykorzystują je do osiągnięcia swoich celów. Osoby te w większości tworzą związek zawodowy, na jego forum eskalują konflikt; (...) są osoby, które zapomniały o tym, iż pracują w formacji mundurowej, buntują innych (często młodszych), tak aby robić na przekór przełożonym istnieje grupa strażaków, którzy sieją zamęt, walczą, podburzają innych, dbają tylko o własny interes, nie stosują się do regulaminu służby w PSP lecz pracują na budowie. W PSP chcą wprowadzić demokrację nie stosują się do podległości służbowej; Osobom niepodporządkowanym nie pasuje np. zakaz korzystania z garażu, który jest wg mnie słuszny.*

Starsi stażem strażacy nie potrafią się pogodzić z awansem młodych oficerów, są sfrustrowani, czują się niedocenieni, cyt.: *(...) oficerowie są traktowani jako osoby uprzywilejowane zwykli strażacy jako zło; (...) młodzi po szkole SG są lepiej traktowani, z większym szacunkiem; faworyzowana jest III zmiana na Warszawie, reszta zmian wg punktu siedzenia i widzenia jest zła; są równi i równiejsi, jedne osoby są faworyzowane, a inne negowane; spiski z ludźmi wybranymi – tj. z ludźmi komendanta, którzy notorycznie są wynagradzani przy każdej okazji. Z informacji przedstawionych w ankietach można wysnuć wniosek, że strażacy źle znoszą bezpośredni nadzór nad ich tokiem służby zachęcając innych do kwestionowania poleceń oraz wyolbrzymiania problemów. Narzekanie na prace dodatkowe jest na porządku dziennym, a tych, którzy są aktywni i podejmują się dodatkowych prac określa się „faworyzowaną zmianą”. Przy czym nikt nie wskazał, na czym to faworyzowanie miało polegać.*

W ocenie kontrolujących podstawowym źródłem niewłaściwych relacji międzyludzkich w Komendzie Miejskiej PSP w Świnoujściu są konflikty, których okoliczności nie są w pełni możliwe do ustalenia w toku kontroli działalności organu. nierozwiązywane konflikty pomiędzy samymi strażakami, a także pomiędzy strażakami i ich przełożonymi narastają, powodując wzajemną niechęć, pretensje oraz spadek zaangażowania w realizację zadań służbowych. Wiele konfliktów ma podłoże wynikające z braku zrozumienia przez strażaków, że do podstawowych obowiązków funkcjonariusza należy przestrzeganie dyscypliny służbowej oraz sumienne i staranne wykonywanie zadań służbowych oraz stosowanie się do dotyczących służby i nie sprzecznych z przepisami prawa, poleceń przełożonych – zgodnie ze złożonym ślubowaniem.

Atmosfera pracy, na którą składają się poprawne relacje z przełożonymi i współpracownikami, jest istotnym elementem oceny miejsca pracy. Wpływa ona między innymi na dobre samopoczucie strażaków, efektywność pracy, zaangażowanie oraz utożsamianie się z formacją. Ogromną rolę w organizacji miejsca pracy odgrywa kierownik jednostki, który podejmując to wyzwanie musi wziąć odpowiedzialność za załogę i jej rozwój oraz przełożyć ją ponad poczucie władzy i przewagi nad innymi. Autorytet kierownika wynika nie tylko z zajmowanego stanowiska, ale przede wszystkim z posiadania wysokich kwalifikacji, wartości etycznych, niezależności oceny itp. Autorytetu i szacunku nie budują: polecenia, posłuszeństwo i kontrola. Takie formy sprawowania kierownictwa nad podwładnymi zarzuca załoga Komendantowi Miejskiemu PSP w Świnoujściu. Nie można ignorować tak dużego procentu niezadowolonych funkcjonariuszy. Nawet jeśli niezadowolenie to nie wynika w całości ze sposobu sprawowania funkcji przez st. bryg. Andrzeja Lipińskiego to bezspornym jest, że do jego

wyłącznych kompetencji należy kierowanie jednostką. Jako kierownik jednostki powinien dążyć do rozwiązania trwających od wielu miesięcy konfliktów i nieporozumień. Działania podejmowane przez komendanta, tj.: dokonywanie rotacji na zmianach służbowych, spotkania załogi z psychologiem okazały się niewystarczające. Ewidentnie zabrakło bezpośrednich spotkań Komendanta z załogą, podczas których przekazane byłyby istotne informacje dotyczące planowanych działań, organizacji toku służby, planowanych przedsięwzięć oraz zmian. Inicjatorem tych spotkań powinien być kierownik jednostki. Brak przepływu informacji doprowadził do sytuacji, w której informacje nieprawdziwe, naciągane lub wymyślone są przekazywane z ust do ust i traktowane jako fakt. Brak regularnych spotkań z załogą powoduje, że osoby zainteresowane szerzeniem plotek i pomówień mają łatwy i niczym nieskrępowany dostęp do innych, a sprytne kłamstwa powtarzane wielokrotnie są brane za prawdę. Specyfika służby, w której kluczową rolę odgrywa zaufanie do kolegi, z którym spędza się czas w ciągu wielu 24 godzinnych służb powoduje, że więzy międzyludzkie stają się bardzo silne. Poczucie krzywdy, nawet zmyślone lub wyolbrzymione powoduje, że strażacy solidaryzują się ze skrzywdzonym, w ich poczuciu, kolegą. Regularne spotkania z załogą, szczerą rozmową, wyjaśnienie wytyczonych celów i wspólne znalezienie drogi do ich realizacji mogłyby stać się początkiem budowania porozumienia pomiędzy kadrą kierowniczą, a załogą. Ważne jest, aby podlegli funkcjonariusze mogli dzielić się poglądami i spostrzeżeniami, a także aby komendant dostarczał im niezbędnej wiedzy i udzielał odpowiedzi na zadawane pytania. Do sprawowania właściwego nadzoru niezbędny jest bezpośredni kontakt kierownika jednostki z załogą.

III. Wnioski i zalecenia.

1. Wzmocnić nadzór nad kierownictwem wszystkich szczebli dowodzenia.
2. Podjąć skuteczne działania zmierzające do obsadzenia na stałe stanowiska w służbie kontrolno – rozpoznawczej.
3. Poprawić komunikację ustalając regularne spotkania kierownictwa z załogą.

Wystąpienie pokontrolne zawiera 14 stron.

Zgodnie z art. 48 „ustawy” od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Zgodnie z art. 49 „ustawy” kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego poinformuje Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania. Niezależnie od powyższego należy złożyć kolejne informacje o wykonaniu lub wdrożeniu wszystkich uwag, wniosków i zaleceń pokontrolnych.

**Zachodniopomorski
Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej
nadbryg. Jacek Staśkiewicz**

Do wiadomości:

1. Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej.